

KARTA KURSU

Nazwa	Geografia osadnictwa
Nazwa w j. ang.	Settlement Geography

Koordynator	dr hab., prof. UP Agnieszka Kwiatek-Sołtys	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Prof. UP Agnieszka Kwiatek-Sołtys Dr Krzysztof Wiedermann
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Po zakończeniu kursu student posiada wiedzę na temat czynników kształtujących osadnictwo w Polsce i na świecie. Zna miejsce i rolę osadnictwa w systemie nauk geograficznych. Zna formy osadnictwa wiejskiego oraz zróżnicowane funkcje osad wiejskich i potrafi ukazać ich zróżnicowanie przestrzenne. Zna i rozumie zróżnicowanie procesów urbanizacji w Polsce i na Świecie.

Warunki wstępne

Wiedza	znajomość wpływu środowiska przyrodniczego oraz historii na różne procesy społeczno-gospodarcze, znajomość podstawowych procesów społecznych i pojęć z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej
Umiejętności	wyszukiwania danych statystycznych i publikacji z zakresu geografii ekonomicznej, obliczania prostych wskaźników, graficznej prezentacji danych statystycznych, konstruowania diagramów i kartodiagramów, analizy opisowej i porównawczej Analizy map i wykresów
Kursy	Brak

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 nazywa rolę i miejsce geografii osadnictwa w systemie nauk geograficznych	K_WG01
	W02 opisuje procesy i zjawiska kształtujące osadnictwo	K_WG02
	W03 objaśnia cechy osadnictwa wiejskiego i przyczyn jego zróżnicowania	K_WG02; K_WG06
	W04 wskazuje różne formy osadnictwa i ich występowanie	K_WG06K_WG07, K_WG08
	W05 jest w stanie scharakteryzować problemy rozwoju ośrodków o różnym statusie administracyjnym, wielkości i randze	K_WG09
	W06 objaśnia teorie osadnicze i wskazuje elementy kształtujące sieć osadniczą wybranego obszaru	K_WG02
	W07 definiuje pojęcia z zakresu osadnictwa	K_WG08
	W08 rozpoznaje procesy urbanizacji zachodzące we współczesnym świecie	

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 dobiera i potrafi wykorzystywać teorie, modele i metody badawczych z zakresu geografii osadnictwa	K_UW05, K_UK01
	U02 wyjaśnia relacje między rozwojem sieci osadniczej a innymi zjawiskami i procesami w przestrzeni społeczno-gospodarczej	K_UW08
	U03 krytycznie korzysta z elektronicznych baz danych	K_UW05
	U04 na podstawie własnych przeprowadzonych badań potrafi opisać wybrana miejscowość	K_UW01, K_UW03
	U05 potrafi opracować plan miejscowości	K_UW02

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Krytycznie odnosi się do materiałów pozyskiwanych w drodze wywiadów i rozmów	K_KK01
	K02 Ma świadomość złożoności zachodzących procesów osadniczych i ich powiązania z innymi dziedzinami życia i gospodarki	K_KK02, K_KK03
	K03 Dąży do pogłębiania swojej wiedzy w celu lepszego zrozumienia zachodzących procesów	K_KK02
	K04 Czuje poszanowanie do własnego miejsca zamieszkania i pracy i czuje się odpowiedzialny za rozwój społeczno-gospodarczy własnego regionu	K_KK01
	K05 Potrafi pracować w grupie	K_KK04

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	15			15									
	Egzamin												

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń, student musi zebrać materiały w terenie oraz wykonać dwa projekty grupowe

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w terenie	Zajęcia terenowe	Pracownia laboratoryjna	Praca indywidualna	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (sej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02								X				X	
W03					X			X				X	
W04					X			X				X	
W05								X				X	
W06								X				x	
W07								X				x	
W08								X				X	
U01				X			X					X	
U02							X					X	
U03							X					X	
U04				X			X					X	
U05							X					x	
K01				X			X					x	
K02							X					x	
K03							X					x	
K04				X			X					x	
K05				X			x					x	

Kryteria oceny	Kontrolowana obecność na wykładach. 100% obecność na ćwiczeniach, a w przypadku nieobecności konieczność ich odrobienia. Student uzyskuje zaliczenie przedmiotu na podstawie pozytywnego wyniku egzaminu pisemnego (min. 60% poprawnych odpowiedzi)
----------------	--

	Przystąpienie do egzaminu jest możliwe po uzyskaniu zaliczenia ze wszystkich prac i ćwiczeń częściowych
--	---

Uwagi	W ramach zajęć/przygotowania do zajęć w sali na temat strefy podmiejskiej studenci w małych grupach 2-4 osób prowadzą badania terenowe w wybranej miejscowości wiejskiej w strefie podmiejskiej Krakowa. Studenci, po konsultacji z prowadzącym sami wybierają miejscowość i dogodny czas. Zadanie obejmuje jeden wyjazd do wskazanej miejscowości i zebranie informacji według omówionych wcześniej punktów.
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Program wykładów:

Osadnictwo – przedmiot badań, kierunki i ośrodki badawcze
 Czynniki naturalne i społeczno – ekonomiczne kształtujące osadnictwo
 Osadnictwo wiejskie
 Strefa podmiejska, jej rozwój i zróżnicowanie
 Kontinuum miejsko-wiejskie, problem byłych małych
 Pojęcie miasta, kryteria miejskości, rozwój miast
 Sieć osadnicza i systemy osadnicze, Procesy urbanizacji we współczesnym świecie

Program ćwiczeń:

Ćwiczenia organizacyjne, źródła i metody stosowane w badaniach osadniczych
 Osadnictwo wiejskie w Polsce (początki osadnictwa na ziemiach polskich, nazwy wsi i ich geneza, miary pól, typy wsi i ich regionalne zróżnicowanie)
 Strefa podmiejska; zebranie danych w konkretnej wsi w strefie podmiejskiej Krakowa; przyczyny zróżnicowania funkcjonalnego miejscowości w strefie podmiejskiej dużego miasta
 Zdegradowane miasta jako ogniwa pośrednie pomiędzy wsią a miastem

Słowniczek (5-15 pojęć w języku angielskim)

town, city, urbanisation, degraded towns, restituted towns, suburbanization,

Wykaz literatury podstawowej

Szymańska D., 2009 (2011), Geografia osadnictwa, PWN, Warszawa.

Maik W., Liszewski S.(red.), 2000, Osadnictwo, Wielka Encyklopedia Geografii Świata, wyd. Kurpisz, Poznań, t. 19.

Kielczewska Zaleska M., 1971, Geografia osadnictwa, PWN, Warszawa.

Wykaz literatury uzupełniającej

Burszta J., 1958, Od osady słowiańskiej do wsi współczesnej, Wrocław, str.26-73, 108-119

Drobek W., Heffner K., 1993, Problemy i uwarunkowania restytucji praw miejskich ośrodka

lokalnego, [w]: Problematyka lokalnych systemów osadniczych, red. W. Maik, Toruń, s. 87-96.

Guzik R, Kołoś A., Gwosdz K., Biernacki W., Działek J., Kocaj A., Panecka-Niepsuj M., Wiedermann K., 2016, Dostępność, relacje i powiązania przestrzenne w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Olsztyna, Wydawnictwa IGI GP UJ, Kraków.

Jakóbczyk-Gryszkiewicz J., 1998, Przeobrażenia stref podmiejskich dużych miast. Studium porównawcze strefy podmiejskiej Warszawy, Łodzi i Krakowa, Wyd. UŁ, Łódź, str. 7-16, 46-49, 61-78

Kwiatkiewicz A., 2001, Miejsce byłych miast w sieci osadniczej południowej Polski, [w]: Czynniki i bariery regionalnej współpracy transgranicznej – bilans dokonań, 50 Zjazd PTG, Rzeszów. str. 229

Kwiatkiewicz A., 2004, Małe miasta województwa małopolskiego w okresie transformacji systemowej, Kraków.

Maik W., 1997, Podstawy geografii miast, UMK, Toruń.

Maik W., Liszewski S.(red.), 2000, Osadnictwo, Wielka Encyklopedia Geografii Świata, wyd. Kurpisz, Poznań, t. 19.

Rajman J., 1997, Strefa podmiejska – mechanizm powstawania i przekształceń, Nowe problemy badawcze [w]: Geografia, Człowiek, Gospodarka, Księga poświęcona Profesorowi Bronisławowi Kortusowi w 70. Rocznicę urodzin, Kraków, str.67-73

Rajman J., 2000-2001, Miejska sieć osadnicza województwa małopolskiego w okresie transformacji społeczno-gospodarczej, Folia Geographica, ser. Geogr.-Oecon., vol. XXXI-XXXII, s. 61-79.

Rajman J., 2003, Geografia ludności i osadnictwa, Przewodnik metodyczny, Kraków.

Słodczyk J., 2001, Przestrzeń miasta i jej przeobrażenia, Opole.

Uliszak R., Wiedermann K., Semczuk M., 2016, Lokomotywy w rozwoju społeczno-gospodarczym miast, W: M. Dej (red.) Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, 63-95.

Wiedermann K., 2015, The Role of Industry in the Labour Market of Small Towns, Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia Geographica 8, s. 67-79.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2